

DELAVSKA POLITIKA

Izkaža dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Družnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 82

Sobota, 10. oktobra 1936

Leto XI

Ob obletnici mar- sejskega atentata

9. oktobra 1934, pred dvema leti, je bil umorjen v Marseillu kralj Aleksander I.

Potovanje kralja v Francijo je bilo v zvezi z velikimi zunanje-političnimi odločitvami, ki sta jih evropska politična javnost in diplomacija pričakovali z veliko napetostjo.

Vedelo se je tudi, da je nameraval kralj po svojem povratku pristopiti novi ureditvi notranjih političnih vprašanj na podlagi bogatih izkušenj zadnjih let.

Toda usodno potovanje v Francijo je zaključilo njegovo delo in njegove načrte docela nepričakovano, nenadno.

Marsejski atentat je globoko odjeknil v notranjosti države.

Pod silnim vtisom marsejske tragedije se je rodilo prepričanje, da je treba v notranji politiki kreniti na nova pota, ki vodijo k pomirjenju, premostitvi razdorov in nacionalnih nasprotstev ter dokončnemu zblizanju Srbov, Hrvatov in Slovencev v okviru teško priborjene samostojne države. Kajti marsejski atentat je odkril mednarodne spletke velikega obsega, katerih cilj je uničenje Jugoslavije. Tem naklepom zunanjih nasprotnikov pa more odoleti le močna, notranje konsolidirana država.

Pravilno se je tudi povdarjalo v tistih dneh, da je demokracija ključ za rešitev osnovnih državnih in političnih vprašanj.

Toda težka doba je našla nepravde možne na čelu državne uprave. Može, ki jim je bila oblast vse, sredstvo in cilj za njihove ozke strankarsko politične in osebne koristi.

Zadržanje Uzunovičeve vlade na večer 9. oktobra je bilo klaverno in vse drugo prej kot državniško modro. Ona ni bila kos svoji nalogi, dočim je njen protivnik, general Živković, reševal situacijo zopet po svoje, oboji pa brez naroda, za katerega sta mislila oba dela, da jima mora enostavno slediti. Nasprotstva, ki danes vladajo v JNS med Uzunovičem in Živkovićem, imajo svoj izvor baš v zgodovinskem 9. oktobru.

In potem Jevtić! Ali ni to tisti Jevtić, ki je sporočil kraljevo oporoko: Čuvajte Jugoslavijo! in vzbudil domnevo, da prihaja kot rešitelj v pravem trenutku, kot mož, ki ve, da je treba presekat gordijski voz. In vendar, kako je grdo zlorabil zaupanje! Osramočen je moral izginiti s politične pozornice.

Toda ali ni značilno za naše razmere, da ti ljudje, ki so odrekli, kljub temu še vedno niso potisnjeni ob stran, ampak smelo čakajo in računajo, da se bodo lahko vključili v tok dogodkov, prav taki, kakršne smo jih videli in spoznali pri njihovem delu v nedavni preteklosti.

Zakaj mnogo se je v teh dveh letih dogodilo. Toda doslej še nič odločilnega, nič takega, kar bi kazalo, da se skoro namerava rešiti velike probleme, pred katere nas je postavil marsejski atentat, v duhu osnovnih načel, na čijih edino more počivati bodočnost države:

svobode in demokracije.

Druga obletnica marsejskega atentata je za nami...

Italijanski listi že vedo. Italijanski listi poročajo, da se namerava sovjetska vlada preseliti iz Moskve v Omsk. — Moskva je preveč izpostavljena letalskim napadom, dočim je Omsk oddaljen ter bi bili zračni napadi v slučaju vojne z evropsko državo nemogoči.

Rusija odpovedala pakt o nevmešavanju

Pomoč legalni španski vladi

Razburjenje v Berlinu, Rimu in Lizboni, od koder zalagajo upornike z orožjem, skriti za pakt o nevmešavanju

Ruska vlada je na podlagi svojih poročil in obtožbe španske legalne vlade poslala londonskemu odboru za nevmešavanje v špansko državljansko vojno ultimativni predlog, da bo tudi Rusija opustila nevtralnost, če odbor ne poskrbi, da se bodo Nemčija, Italija in Portugalska ravnale po pogodbi, ki sta jo Nemčija in Italija celo sami podpisali.

V mednarodni politiki je ultimativni predlog zbudil silno vznemirjenje, čeprav je politično utemeljen in čeprav je nemoralno sabotiranje mednarodnega dogovora na oni strani.

Reakcija ima očiten namen, prepuštili Španijo svoji usodi. Da bi pa zmagali reakcionarni izkoriščevalci, je njih tiha želja ter zato tudi dopuščajo, da fašistične dežele sabotirajo mednarodni dogovor.

Jako verjetno je tudi, da so v londonskem odboru kapitalistični vplivi, ki ovirajo delovanje odbora. V Španiji se borita kapitalizem in fevdalizem proti narodu. Kapitalizem je interesiran na zmagi bratskega kapitalizma in je tudi že investiral ogromno imetje v uporniško akcijo. S sabotiranjem pozitivnega dela v odboru pa podpira svojo težnjo.

Fašisti vseh dežel vsi iz sebe

Sporočilo Rusije, da se ne smatra več vezano na pakt o nevmešavanju, je zadel v živo Berlin, Rim, in Lizbono, od koder zalagajo upornike z orožjem, skriti za pakt o nevmešavanju.

Spričo takega postopanja fašističnih sil, ki se prav aktivno vmešavajo v španske razmere na strani

upornikov, je jasno, da morajo končno zmagati načela mednarodnega prava, da države podpirajo le-

galne vlade proti upornikom, ne glede na to, ali so uporniki komu simpatični ali ne.

Uspešna obramba Madrida

Uporniki razglašajo, da bo pohod na Madrid najlažji preko Toleda. Vendar pa osvojitve Madrida ne bo tako enostavna zadeva. Na madridskih bojiščih se vrše neprestano manjše in večje bitke, toda poročila govore več o uspešni obrambi in napadih vladnih čet, kakor pa uporniških.

Pri Eloriju je bila bitka, kjer so uporniki bili tepeni ter so izgubili več kot tisoč mrtvih. Istotako so vladne čete osvojile v provinciji Alave Villa Real in Monte Matamoros. Zlasti hude bitke se vrše okoli Toleda, kjer doslej ni mogoče govoriti o porazu vladnih čet.

Severovzhodno od Madrida so vladni miličniki zopet zavzeli Sigüenzo, ki so jo pred par dnevi izgubili. S tem je v gorovju nad Madridom položaj za legalno špansko vlado utrjen.

Zelo mnogo je pridobila udarna

sila miličnikov, ker se je vladi posrečilo, da jih je podredila enotnemu vojaškemu vodstvu.

Strahote vojne se šele prično

Uporniki so že izpočetka rabili v vojni pline. Poleg drugih grozovitosti, masakrov in streljanja nedolžnih državljanov so rabili tudi pline. Vladna vojska je zaraditega nabavila za svojo vojsko plinske maske. Vojna v Španiji se torej vrši v znamenju surovosti in kršitve mednarodnega prava.

Oviedo osvojen

Na severnem bojišču so si vladne čete osvojile mesto Oviedo, ki so ga oblegali skoraj odpočetka upora.

Za Oviedo so se bili krvavi boji, v katerih so se odlikovali asturski rudarji, ki so jurišali mesto, osvajajoč vsako ulico posebej.

Komisarijat v Delavski zbornici v Zagrebu — namesto volitev

Minister za socialno politiko Dragiša Cvetković je pred svojim odhodom na zdravljenje v inozemstvo postavil v zagrebški Delavski zbornici komisarja v osebi banskega svetnika Nikole Filipovića. Ob-

enem je odredil preiskavo poslovanja Delavske zbornice, katero je bilo vsako leto predpisano z od ministra samega odobrenim proračunom.

Angleška delavska stranka za demokratizacijo armade

Strankin kongres odklonil sodelovanje s komunisti.

Angleška Labour-Party je imela te dni kongres v Edinburgu.

Kongres je takoj ob otvoritvi zasedanja v prisotnosti španske delegacije razpravljal o španskem vprašanju. Izrekel se je za politiko nevmešavanja, toda le pod pogojem, ako se tudi ostale države drže tega načela.

Nadalje je kongres razpravljalo vprašanje sodelovanja s komunisti. — Predlog, ki odklanja sodelovanje, je bil sprejet z ogromno večino. Komunisti so

v Angliji prav neznatna skupina in Labour Party smatra, da cepijo delavske vrste, vsled česar se krepe meščanske stranke.

Izredno značilno je bil sklep kongresa v vprašanju oborožitve. Kongres se je izrekel za oborožitev Anglje, s pristavkom, da bo dolžnost delavske stranke, čim dobi večino v parlamentu, izvesti demokratizacijo armade. Španija uči kakšna nesreča preti ljudstvu, ako vlada v armadi reakcionarni duh.

Fašisti v Gdanskem preganjajo socialne demokrate

Koliko časa bo Društvo narodov še trpelo izzivanje nacijev

V svobodnem mestu Gdanskem, ki stoji pod nadzorstvom Društva narodov, se razmere vedno bolj zaostrejejo. Nemški naciji, ki se le s terorjem drže na površju, uganjajo zadnje čase nečuvvene stvari. Zati-rajajo njim neljubo časopisje in zapirajo nasprotnike na debelo. Te dni so na vsem lepem prepovedali neko socialnodemokratsko zborovanje in 75 vodilnih sodrugov z zborovanja odvedli v zapore.

Pogum so dobili naciji vsled tega, ker so uspeli, da je Društvo na-

rodov odpoklicalo komisarja Angleža Lesterja, na katerega so bili izredno hudi.

Sedaj je Društvo narodov pooblastilo Poljsko, da izdela predloge za vzpostavitev reda v Gdanskem.

Proti fašistom je treba nastopiti z istimi metodami, katerih se poslužujejo oni v boju z demokracijo. Če bo Berlin radi tega stokal, naj to nikogar ne moti.

Težke izgube naše izvozne trgovine

vsled razvrednotenja valut.

Vsled razvrednotenja valut zlasti italijanske lire, bodo utrpeli naši izvozniki v kolikor niso svojih terjatev že prodali Narodni banki, ogromno škodo. Lira je padla za 40 odst., kar znači, da nam bodo Italijani plačali za okroglo 140 milijonov lir, kolikor nam dolgujejo, samo 60 odst. prejšnje vrednosti. Skupno izgubo vsled razvrednotenja lire cenijo naši finančniki na 60 milijonov dinarjev.

Ako sedaj še nemška marka zdrkne — za katero nam Nemci že sedaj plačujejo samo okroglo Din 13, namesto Din 17 — potem smo Jugoslovani, ki sami nič nimamo, podarili »nobel« dolžnikom dobrušen del dohodkov našega narodnega premoženja.

Francoski komunisti za vlado

kljub gotovim razlikam

Komunisti so v nedeljo v Parizu na zborovanju izjavili, da hočejo ohraniti zvestobo ljudski fronti. Načelno so proti devalvaciji franka, toda v interesu ljudske fronte so devalvaciji pritrtili.

Kje imajo diplomati ušesa in — srce?

Španija krvavi po krivdi neiskrene diplomacije.

Sklenili so pakt nevmešavanja v špansko državljansko vojno in ga podpisali. Kakor je bil namen Bluma dober, pošteni in iskren, je pa španski zunanji minister v Ženevi razkril, da Nemčija, Italija in Portugalska še dalje zalagata upornike z vsem potrebnim vojnim materijalom. V Ženevi jim je bila stvar neljuba in so jo stavili z — dnevnega reda, ker se boje mednarodnih komplikacij.

Zgodilo se je z vprašanjem Španije prav tako skoraj kakor z japonsko-kitajskim ali abesinsko-italijanskim sporom. Nič ni zaleglo, če je del Vajo povdaril, da bi po mednarodnem pravu morala legalna vlada dobiti podporo članov Društva narodov in Društva samoga.

Španska vlada je nato po nasvetu diplomatov v Ženevi izdala poseben dokument, v katerem navaja dogodke od 8. julija do 29. septembra ter ga predložila raznim vladam. V tem dokumentu navaja kolikokrat in koliko vojnih potrebščin sta poslali upornikom Nemčija in Italija še potem, ko sta podpisali pakt o nevmešavanju.

Sedaj leže ti dokumenti na mizah raznih vlad, od katerih je doslej znano le angleško mnenje, ki pravi, da bo vlada skrbno preštudirala poročilo, ki ga je madridska vlada poslala tudi Društvu narodov in v katerem trdi, da sta Italija in Nemčija prekršili dogovor glede nevmešavanja v notranje španske boje.

Izjava angleških krogov pomeni z drugimi besedami, da stvar ni nujna.

Očividno je, da gre zopet za takozvano zavlačevalno taktiko in da ima diplomacija vendarle neke tajne interese na zmagi upornikov. Kdo ima, razen fašističnih dežel, še interese, je težko uganiti. Znano nam tudi ni pod kakšnim pritiskom tajnih sil je predlagala francoska vlada pakt nevmešavanja, ki se je po spletkah fašističnih dežel in najbrže močne kapitalistične zarote pone srečal.

Mi vemo iz zgodovine zadnjih let, da je kapitalizem rušil doslej vse socialistične vlade, kjer je le mogel, če je bila država odvisna od mednarodnega kapitala. Tako bo najbrže tudi tukaj. Zaraditega narodi ne bodo svobodni, dokler bodo države pod diktaturo kapitalizma. In toliko časa, dokler bodo imeli vpliv tudi v Društvu narodov, bo pravična mednarodna politika nemogoča, nemogoč sporazum med narodi. Danes ne velja nobena mednarodna pogodba, ker ni tistega, ki bi jo vršil in ne tistega, ki bi jo ščitil in izvajal sankcije proti kršilec mednarodnih pogodb.

Stalin je zopet na smrt bolan, poročajo listi. Obolel je na angini srca in pravijo, da zanj ni rešitve. Baje je že določen triumvirat, ki bo po njegovi smrti prevzel vse posle.

Madžarska reakcija v boju za dediščino

Po smrti madžarskega predsednika.

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je umrl. Z njegovo smrtjo izgine s politične pozornice eden izmed vidnih akterjev madžarske konterrevolucije.

Gömbös je bil generalštabni oficir in je po razpadu Avstro-Ogrske služil Karolyjevi vladi. Ko je Karoly odstopil in predal vlado Bela Kunu, se je Gömbös, ki je bil znan spletkar, zatekel v Szegedin, pod okrilje francoske okupacijske armade. Tu je postal državni podtajnik v prvi konterrevolucionarni vladi, ki se je po zavzetju Budimpešte po belih preselila v prestolico in Gömbös je bil sodgovoren za neizmerno prelihanje krvi, ki so ga zakrivilo madžarski plemenitaši, da se maščujejo nad nedolžnim delavstvom, ki se je drznilo vzeti oblast v svoje roke.

Kot nasprotnik Habsburžanov je leta 1921. preprečil povratek cesarja Karla na prestol.

Ko je pričelo naraščati fašistično gibanje po Evropi, je Gömbös postal pri-

staš fašistične ideje. V okviru krščansko socialne vladine stranke, v katero se je vrnil pred par leti, si je priboril prvo mesto in postal ministrski predsednik.

Poleg volilnega terorja mu je pripomogla k uspehu njegova brezmejna demagogija. Objuboval je demokratično volilno reformo, uvedbo tajnega glasovanja, rešitev agrarnega vprašanja, ne da bi bil tudi trohico vseh teh obljub izpolnil. Njegov cilj je bil zamenjati fevdalistično-staromodni red s fašistovsko stanovitščino.

Njegova nasprotnika sta bila fevdalec grof Bethlen in vodja enega dela kmetov Ekard Tibor.

Zunanje politično se je Madžarska zadnje čase pričela nagibati k Nemčiji, kar je zlasti vzmirjalo Italijo. Ako bi bil Gömbös ostal živ, bi na italijanski pritisk najbrže moral odstopiti.

Sedaj bo začel boj za dediščino. — Spori v vrstah reakcije bodo samo dobrodošli demokratičnim gibanjem, zlasti tudi socialnim demokratom.

Dama in na svetu

Z JNS ali JRZ ni volilnega kompromisa. Te dni je objavilo »Jutro«, da bodo na Koroškem postavljene kompromisne liste za občinske volitve, na katerih bodo kandidati JNS, socialisti in JRZ. Stališče socialistov glede občinskih volitev je znano. Socialisti odklanjajo vsako paktiranje z JNS, JRZ in fašističnimi skupinami. Kandidati na takih listah nimajo nobene pravice, da se deklarirajo kot zastopniki socialistov, ampak kandidirajo na lastno pest in odgovornost.

Kmečko-demokratski koaliciji v Sloveniji, ki je zbrana okoli »Slov. zemlje« natolcujejo »Slovenec«, »Domoljub« in govorniki JRZ, da je komunistična. — Predstavniki tega gibanja v Sloveniji gg. dr. Kukovec, Stane Vidmar in dr. Lončar odločno zavračajo vsa ta natolcevanja. S tem v zvezi smo naprošeni, da objavimo naslednje:

»Slovensko kmečko gibanje kot del kmečko demokratske koalicije podaja po svojih zaupnikih naslednjo izjavo:

Vladajoča stranka očita iz prozornih namenov našemu gibanju komunistični značaj.

Kot zagovorniki polne demokracije ugotavljamo, da ne ustreza dejanskemu položaju, ako hočejo radikalnejše naše stališče glede slovenstva in socialnosti spraviti pred javnostjo in oblastjo v zvezo s komunizmom.

Slovenski kmet in delavec terjata dejansko enakopravnost svojega naroda in korenito izboljšanje svojega stanja v družbi in državi.

Zato odklanja očitke komunizma, ki ima namen, da se uveljavlja

dalje pod to pretvezo nedemokratična in neljudska smer.

Nasprotno pozivata somišljenike, da nadaljujejo svoj slovenski in socialni boj do končne zmag.

Proti veleblagovnicam in obrtnim delavnicam industrijskih podjetij so protestirali trgovci in obrtniki dne 4. t. m. v skoro vseh večjih mestih države. Obrtniki in trgovci zahtevajo, da industrija ne sme izpodrivati obrti. Te zahteve postavljajo obrtniki že mnogo let — brez uspeha. Tisti, ki jim obljublajo pomoč, jih potem redno puste na cedilo. Tudi Hitler je obljubil trgovcem in obrtnikom, da jih bo zaščitil pred konkurenco veletrgovine in industrije, toda obljube ni izpolnil. Obrtnikom in trgovcem more pomagati samo izboljšanje kupne moči konzumenta. Ako bo n. pr. konzument v stanu, da si kupi dobre čevlje ročnega izdelka, bo naročil pri obrtniku, dočim danes kupuje v industrijskih prodajalnicah itd. Kdor trdi da je obrtnike mogoče zaščititi z dekreti, ta se moti ali pa laže.

Sneg. Muhasto vreme tega tedna nam je prineslo sneg. V hribih ga je zapadlo skoro en meter, v dolinah pa toliko, da je pobelil strehe. Pritisnil je tudi mraz, ki je presenetil lastavice na letu iz severnih krajev. Ponekod so jih lovili in v zabojih odpremili v Dalmacijo, kjer so jih izpustili. Precejšnjo škodo sta sneg in mraz povzročila v vinogradih in na listnatem drevju v sadovnjakih in gozdovih. — Tako zgodnjega snega in v taki množini že dolgo ni bilo. Naročnik našega lista iz Kra-

nja pa nam piše, da se spominja, da je neko leto (okoli l. 1905) zima pritisnila še mnogo prej, že proti koncu septembra. Takrat je padlo v ravnini okrog 45 cm snega, ki je prisilil lastovke, da so v trumali silile v hiše in iskale zavetja.

Za francoske fašiste se navdušujejo. Zadnje časi so francoski fašisti postali zopet aktivnejši. Preteklo nedeljo se je vršil v Parizu shod ljudske fronte, ki so ga člani sedaj razpuščane, tajno pa še naprej obstoječe organizacije »Ognjenih križev« poizkušali motiti in razbiti. Delavstvo se je postavilo po robu in je na mestu obračunalo s fašističnimi tolkami. Intervenirala je tudi policija, ki je preko tisoč fašistov zaprla. Reakcionarno dnevno časopisje, tu- in inozemsko, jemlje seveda fašiste v obrambo in izrablja dogodek za to, da lahko vsaj prikrito napada Blumovo vlado. Zlasti se repenči hitlerjevsko in iz Nemčije subvencionirano časopisje. — Kaj mislite, kaj bi se zgodilo v Nemčiji, ako bi recimo socialni demokrati samo poizkusili motiti kakšno nacistično zborovanje? Dvomimo, da bi kdo izmed udeležencev ostal živ, če bi pa kateri ostal, bi ga zaprli, da bi nikoli več ne zagledal belega dne, ako bi ga slučajno ne obsodili na smrt. Demokratični režimi bi pa po mnenju teh tintenkuljev morali pustiti fašistom, da počenjajo kar hočejo, pretepajo in ubijajo pristaše demokracije in se nazadnje tudi nasilno polaste oblasti (kot to poizkušajo v Španiji). V Nemčiji bi kakšen polkovnik de la Roque (vodja »Ognjenih križev«) že davno ne bil več pri življenju, najmanj pa v kakšnem koncentracijskem taboru. V Franciji pa tak pustolovec lahko vodi nedovoljene fašistične organizacije, ki pridigajo in uganjajo nasilje. Še ostreje bo morala nastopati francoska demokracija, pa četudi bodo vsi evropski fašisti jokali.

Fašisti v Angliji, z znanim Mosleyem na čelu, so priredili zadnjo nedeljo pohod v londonsko judovsko četrt. Ker se je prebivalstvo izzivačem postavilo po robu je policija razgnala tritisoč fašističnih prismed, kakor angleški listi imenujejo uniformirane črnosrajčnike. Pozneje so fašisti hoteli motiti neko komunistično zborovanje, pa jih je policija premikastila. Nemški listi obtožujejo angleško vlado, da drži s komunisti. Angleška vlada pa ima dokaze v rokah da financirajo fašistično harlekinijado v Angliji — iz Nemčije in je odločena, da bo fašiste razgnala.

Priporočljiva časopisna korespondenca. V Berlinu izhaja časopisna korespondenca pod naslovom »Informationsdienst über Sowjetrussland« (Obvestilna služba o Sovjetski Rusiji). Iz tega vira so vsa poročila, ki jih zadnji čas prinašajo nekateri listi. Kontrolo nad to obvestilno službo — ki jo seveda financira nemški nacistični režim — pa vodi nemška državna policija. Poročila, ki jih obvestilna služba razmnoži, predlaga namreč še posebej v odobritev tkzv. Staatspolizeistelle, Berlin C 25, Zimmer 227.

Naši v Franciji

Kreutzwald (Moselle), v septembru 1936.

Dragi sodrug!

»Delavska Politika«, edina izmed vseh slovenskih listov, piše iskreno in pošteno o francoskih razmerah pod vlado ljudske fronte, ki ji načeljuje socialist s. Blum. Kdaj le se bo delovno ljudstvo zavedlo tudi po drugod in dvignilo svoj glas za človečanske pravice, kdaj bo spoznalo, da je krivično, ako mora delavec brezposeln giniti v obcestnem jarku, medtem ko se mimo njega peče razkošni avtomobil gospode, ki je mogoče tudi na račun dela prav tistega reveža kraj poti, obogatela. Še jih je mnogo nezavednih, ki za ničvreden denar služijo nasprotnikom delavskih pravic, ne da bi pomislili na svoje rodne brate in sestre, ki jih zatira brezčutni kapitalizem. Kapitalisti so pripravljeni mnogo riskirati za to, da ohranijo svoje položaje in pravico na izkoriščanje. Kako malo bi bilo treba riskirati delavcem, ako bi bili složni

in enotni v svojem hotenju. Francoski delavci so se temu spoznanju že precej približali.

V naši ljubi domovini piše »Slovenec« grde stvari o sedanjih francoskih vladah. Zlasti pa o Španiji. Kako hinavski in hujskajoči so njegovi članki proti španski vladi in velikega delu španskega ljudstva, ki se brani pred napadi krivoprišernih generalov! Zlasti vzbuja med nami Slovenci ogorčenje, da »Slovenec« slika španske branilce svobode kot krvoločne zveri. V Španiji se borita na strani vlade dva Slovenca, moja znanca, ki mi redno pišeta. Tudi njuna pisma mi razodevajo grozote državljanske vojne, v kateri se bije oče proti sinu, sin proti očetu, brat proti bratu, toda niti besede nisem doslej zasledil v njunih poročilih, ki bi kakorkoli opravičevala domnevo, da vladini pristaši uganjajo grozodejstva. Res pa je, da so pri mrtvih častnikih Francove armade našli povelja, da je treba vsakega ujetnika ubiti, dočim vlada takega navodila ni dala. Mogoče bom ob priliki o tem napisal še kaj več, zlasti ka-

dar se bo vrnil tisti moj znanec, ki je letalski pilot v vladini vojski.

V Franciji smo delavci prav zadovoljni. Stavke, ki so bile, niso bile naperjene proti vladi ali proti državi, ampak proti kapitalistom, ki delavstvu niso hoteli priznati najosnovnejših pravic. Zakaj tudi bi se delavstvo borilo proti vladi in proti državi? Vlada je od njega izvoljena, država pa je ljudstvo. Pri teh stvarkah je delavstvo dokazalo svojo zrelost in disciplino. Vlada je konsignirala vojaštvo in policijo v kasarnah in vendar ni bilo nobenih incidentov. S. Blum je rekel: »Zakaj pošiljati vojsko in žandarje nad delavce, vsaj vendar niso tolpa razbojnikov.«

Koliko krvi bi se ob takih velikanskih stavkovnih gibanjih prelilo po drugih državah, v Franciji pa niti kapljice.

»Slovenčevemu« dopisniku je očitno žal, da se njegova krvava prerokovanja niso uresničila, sedaj bi pa delavstvu doma rad dopovedal, da delavstvo pod vlado s. Bluma ni ničesar doseglo. Da bi stvar

še bolj držala, si je naročil intervju z nekim Jeseničanom, ki se je baje vrnil silno nezadovoljen iz Francije. Izmed zaposlenih delavcev se danes pač ne more nihče pritoževati, kvečjemu tisti, ki mu delo smrdi. Tudi takih je nekaj pri nas, pa jih delavci sami neradi trpimo med seboj.

Vzemimo kar moj slučaj: Jaz delam v delavnici; plače imam 36 frankov na dan, ker imam še šest otrok, dobim posebno doklado 15 frankov, torej skupno 51 frankov ali Din 153 dnevno. Kar pokažite mi en kraj v domačiji, da bi delavcu tako plačevali njegovo delo.

Nadalje še sporočam, da odkar je nova vlada, nas Slovencev, pa tudi ostalih tujih delavcev nihče več ne preganja, ampak vsi mirno delamo.

Tukajšnji Slovenci pozdravljamo čitatelje »Delavske Politike« in jim kličemo: Na delo za naš res delavski list. »Delavska Politika«, da bomo pregazili laži, ki jih širi meščansko časopisje o delavskem razredu. Družnost! I. Š.

Iz naših krajev

Andrej Kajtna

Zabukovca, dne 3. 10. 1936.

V četrtek, dne 1. oktobra t. l. je preminul s. Andrej Kajtna v visoki starosti 78 let. Bil je prvi socialistični župan občine Griže, kateri je vzorno načeloval od leta 1922. do leta 1925. Zastopal je v občinskem odboru interese delavstva in kmetov od leta 1922. pa do svoje smrti nepretrgoma. Bil je moč kremenitega značaja, bореc v prvih vrstah za demokracijo in svobodo in za dobrobit delavstva. Usoda kmeta, ki je bil takorekoč suženj na svoji grudi, ga je pogonila v mladosti za zaslužkom v Ameriko, od koder se je povrnil po končani svetovni vojni in prinesel s seboj mnogotere izkušnje in bogato znanje. Že v Ameriki se je boril za politične in gospodarske pravice delavstva. Bil je kazipot tudi mladini in je bil ustanovitelj podružnice bivše »Svobode« v Zabukovci, katere zvesti član je bil skozi 15 let do njenega razpusta.

Kako priljubljen je bil sodrug Andrej med občani, je pričal njegov pogreb dne 3. oktobra. Pri hiši žalosti in ob odprtem grobu mu je zapel žalostinke pevski odsek »Vzajemnosti«.

Dragi sodrug Andrej, medtem ko boš počival po razvrstnosti življenja v naročju matere zemlje, bo Tvoja smisel živela med nami in nas vodila po poti, katero si nam ti pokazal. Naj Ti bo trajen spomin!

Ljubljana

Iz obupa v smrt. Obešenega so našli v njegovem stanovanju znanega soboslikarskega mojstra Filipa Pristoua. — Koliko obrtnikov je, ki so mogoče že tudi pomisljali, ali bi ne napravili tako kot pokojni Pristou. Obrtniki imajo, kamor se ozro, same zaščitnike in vendar obrt nevdružno propada.

Polje pri Ljubljani

Po občinskih volitvah. Preveč bi bilo, ako bi poročal o našem delavskem gibanju za par let nazaj. Ne bo pa odveč, oziroma je v interesu našega gibanja, ako napišem par kritičnih misli. Sodrugi, šele občinske volitve so nam pokazale, da smo zadnja leta sem hodili po nepravni poti. Sedaj šele smo si na jasnem, da je bil ves naš spor, spor za senco. Odtvegali smo se drug za drugim aktivnemu delu in vse vodstvo prepustili mladini. Gledali smo vsak s svoje strani, vsak po svoje hvalili, vsak po svoje grajali, kar je delala mladina, po vzorcu skreganih strank v stanovanjski hiši. Kar sem hvalil jaz, si ti grajal in narobe. Tako je šlo do sedaj, ko se je sestavljala kandidatna lista. Mladina je to situacijo izrabila in nas pri sestavljanju kandidatne liste kratkoma prežrla. Moramo priznati, izrabila je prav spretno našo skreganost. Ko je bila kandidatna lista že potrjena, smo še vedno stali ob strani. Kajti enega so kandidirali, zato je bil drugi proti, tretji hladen, četrtemu je bilo popolnoma vseeno itd. Premotrimo in preudarimo, krivi smo sami, da je do tega prišlo. Kar je je. Sedaj se moramo pogovoriti in na vsak način popraviti, kar smo zagrešili. Volitve so minule in šli smo s par izjemami vseeno na volišče ter glasovali za listo, čeprav nam mogoče ni bila popolnoma všeč. Pa tudi če bi nam bila ne vem kako neljuba, voliti bi šli že zaradi tega, ker sta bili samo dve listi: Delavsko-kmečka lista in lista JRZ. — Kako in kaj je bilo z našo agitacijo za Delavsko-kmečko listo, si v splošnem lahko vsak sam predstavlja. Ako pa kdo še ne ve, bo lahko skoro izvedel, saj bodo imeli kmalu volitve tudi po drugih občinah. — P.—t.

Guštanj

Občina bodi delavska in kmečka! Za občinske volitve vlada pri nas že sedaj precejšnje zanimanje. Socialistično misleče delavstvo, pa tudi kmetije in obrtniki bomo nastopili samostojno, ne glede na to, da se naši nasprotniki radi tega silno hudejo na nas. — Kmetije v občini Kotlje so hudi na JRZ, ki je prepredila, da ne morejo dobiti samostojne občine, čeprav Kotljani to upravičeno zahtevajo. Baje pravijo gospodje od JRZ, da bi z odcepitvijo Kotelj postal Guštanj rdeč. To gotovo ne bi bila prav nobena nesreča, saj ima celo vzorno urejena Švedska socialistično-kmečko vlado. V »rdečem« Guštanju bo imel kmet, ako bo šel z delavcem, najmanj toliko govoriti in odločati, kot na Švedskem, le da gre pri nas za odločitve v ozkem krogu domače občine, dočim na Švedskem za državna vprašanja.

Volilni shod liste delovnega ljudstva se bo vršil v soboto, dne 10. t. m. s pričetkom ob 7. uri zvečer pri Miloniku.

Kotle

Volilni shod liste delovnega ljudstva bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 10. uri v gostilni Bastl.

Rimske Toplice

Kmečko delavska lista za občinske volitve je sestavljena in bo že te dni vložena.

Boštanj

Hude skrbi za občinske volitve tarejo našo JRZ. Preteklo nedeljo po naši je bil v farovžu shod volilcev, ki sta ga sklicala naš priljubljeni gospod župnik in pa g. Jesenka z levega brega. Volilci pa se niso odzvali v omembe vrednem številu. S kakšnim uspehom je končal shod, bomo skoro videli.

Maribor

Za volilno pravico so v skrbeh. Sodrugi nam poročajo, da se nekateri gospodje silno brigajo za volilno pravico svojih delavcev v okoliških občinah. Delavcem predlagajo izjave v podpis, s katero se dotičnik zaveže, da bo šel na občinskih urad in vpogledal v volilni imenik, da li je vpisan ali ne, nakar mora sporočiti številko, pod katero je vpisan, svojemu gospodarju. Ker je tako postopanje nedopustno, opozarjamo oblasti, da stvar raziščejo in potem postopajo.

Ni kredita! Finančni stražniki, policisti in železničarji, ki službeno potujejo z vlaki iz Maribora v Špilje, morajo v Špilju prebiti noč od zadnjega večernega vlaka, ki odhaja iz Maribora okrog 8. ure zvečer in do odhoda brzege vlaka ob 2. uri ponoči. V Špilju imajo ti jugoslovanski državni uslužbenci odkazano sobo v poslopju hiše avstrijske finančne kontrole, kjer prebijajo čas do odhoda nočnega brzovlaka. Dokler je bilo lepo in toplo, je bila stvar v redu. Sedaj pa je nastopil mraz in ljudje enostavno niso več vzdržali v velikem nezakurjenem prostoru. Kaj lahko bi se eden ali drugi prehladil in zbolel, da bi imel za vse življenje dosti. Vsi tedaj so prizadeti potom predstojništva zaposlili pri ministru v Beogradu, da se jim odobri kredit za kurjavo. Odgovor je prišel, toda negativen. Ministrstvo ne more odobriti nobenega kredita, ker kredit v te svrhe v proračunu ni predviden. Zima in mraz seveda ne vprašata za kredit. Zato bi bilo vsekakor na mestu, ako bi se merodajni faktorji pobrigali za ljubo zdravje državnih uslužbencev, ki vrše težko in naporno službo in jim kljub pomanjkanju kredita nabavijo potrebno kurivo. O ureditvi obmejne prometne službe so razpravljale številne konference v Mariboru in je res škoda, da se je pri tej priliki pozabilo na tako važno zadevo, kot je kurjava uradnih prostorov.

Finančni stražniki iz Slovenije na jug. Te dni bo odšlo večje število finančnih stražnikov iz Slovenije v južne kraje, kjer

Celje

Se že svita. Delavstvo, ki je po izprti v tovarni Westen ostalo brez dela, ima točne informacije od nekaterih delavk, da je nek bivši zaupnik, ki je pred časom avanziral, večkrat vzpodbujal delavke, da naj vržejo iz tovarne dotičnega mojstra, radi katerega je sedaj res že več sto delavstva ostalo na cesti. Zanimivo je tudi to, da je na predvečer incidenta ta hujskač prišepetaval g. šefu, da je treba delavstvo kaznovati, češ, da z njim ni več mogoče izhajati in da bo potem boljše. Iz navedenega sledi, da je imelo izprtje dokaj čudno ozadje. Krivci, kolikor jih je, so vsi v tovarni, to lahko povdarjamo z mirno vestjo. Društva in

Griže

Naša delavsko-kmečka lista je že potrjena. Listo za občinske volitve smo vložili 1. oktobra in jo je sodišče potrdilo. Ako bodo volilci količkaj zavedni in korajžni, bo klub javnim volitvam zmaga naša. Na listi JRZ kandidirajo tudi nekateri gospodje od JNS. Krajevnim prvakom JRZ je bilo mnogo na tem, da bi zasedli prva mesta, pa so se po zapovedi neke višje sile morali umakniti in prepustiti prvo mesto sedajšnemu županu, ki je bil izvoljen pri zadnjih volitvah (o katerih poteku tedaj nismo smeli pisati, kljub temu pa vsi vemo, kako so se izvršile), na listi JNS. Kot čujemo, s to kombinacijo niso vsi gospodje zadovoljni, oni so užaljeni, drugi ga začudeni, kako je to mogoče; prej taki sovražniki, sedaj pa prijatelji — na eni listi. Pravijo, da bodo rajši volili Združeno delavsko-kmečko listo.

Jesenice

Za volitve so priprave v polnem teku. Lista slovenskega delovnega ljudstva je imela prijavljenih celo vrsto sestankov, na katerih naj bi se izbrali kandidati, pa se ti sestanki niso mogli vršiti. Tako onemogočenih sestankov je bilo 10. Lista JRZ je pa take sestanke brez ovir imela. Vendar bodo zdaj naši zaupniki oni, ki bodo uredili vse te predpriprave. Da je ta zveza nekaj pravičnega, je razvidno tudi iz tega, da so njegovi somišljeniki zdaj tarča napadov s strani ene liste, ki meni, da je edino zveličavna, in pa intrig oni, ki so tako edino zveličavno listo že imeli, pa so si priborili namesto zveličanja, pogubljenje. Toda mi gremo naprej!

Volilni imeniki jeseniške občine so sestavljeni pod vsako kritiko. Da ima občina mesta, ki ima nekaj deset občinskih nastavlencev, tako pomanjkljive volilne imenike ni potrebno. Reklamirajte pravočasno volilno pravico! Vsakdo, ki ni v volilnem imeniku po svoji krivdi, pomaga nasprotni.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri popoldne) vefilm »Boccaccio« z W. Fritschem in Paulom Kempom v glavnih vlogah. Med dodatki poleg dveh zvočnih tednikov tudi še glasbeni film »Djak-prosjak«. — Sledi vefilm Chaplina »Moderni časi«.

Športno nekolegialnost očita »Na mejah« našemu SK Kovinarju. Mi pa pravimo, da je vsa notica ena sama izmišljotina. Še danes niso člani SK Gorenica prišli k SK Kovinarju, niti k predsedniku, niti k podpredsedniku in sporočili svoje želje, da naj se tekma preloži. Javili so samo to, da se bo tekma vršila, če bodo v nedeljo zjutraj nalepili lepake po Jesenicah, sicer se pa ne bo vršila. In lepakov niso nalepili, pa se

bodo po nalogu monopolne uprave v službi pri prevzemanju tobaka. Kakor nam poročajo, se je to zgodilo letos prvič.

Naredno gledališče v Mariboru se že dolgo vrsto let bori s finančnimi težavami. Da še sploh imamo gledališče, je zasluha vodstva, ki se z neverjetno vztrajnostjo bori za obstoj. Dočim gledališča v velikih mestih dobivajo velike podpore, so v manjših mestih prepuščena več ali manj lastni usodi, čeprav bi baš manjša mesta potrebovala dobrih gledališč in še prav posebno obmeini Maribor, za katerega se tako radi navdušujejo vsi rodoljubi, tudi oni iz vrst JRZ. Mestna občina ni v stanu toliko prispevati za vzdrževanje gledališča kot bi bilo potrebno. Lahko pa bi pomagala, če gre to brez večjih stroškov. N. pr. stene hodnikov so tako zaprašene in umazane, da bi sanitarna komisija ali pa inspekcija dela gotovo zahtevala, da se pobelijo, če ne iz drugih razlogov, pa vsaj iz zdravstvenih. Mestna občina bi v to svrhu morala žrtvovati samo nekaj apna in enega ali dva delavca, ki bi to delo v par dneh opravila. Kakšen vtis dobi tujec, ki slučajno zaide v naše gledališče, ko gleda pred seboj umazane stene. Upamo, da na odpravo tega nedostatka ne bo treba dolgo čakati.

Plastični film Audioskopik. Problem plastičnega filma je rešen! Po dolgotrajnih studijah in eksperimentih je uspelo ameriškanskim tehnikom rešiti konečno tudi veliki problem plastičnega filma. Kakor je pred leti pomenil zvočni film največjo senzacijo za ves svet in so ljudje z napetimi živci občudovali ta novi izum, tako pomeni sedaj plastični film Audioskopik najnovjšo in največjo senzacijo v zgodovini kinematografije. Prve plastične filme so predvajali v Ameriki, potem v Londonu, Parizu, Pragi, na Dunaju, povsod je deloval ta novi izum naravnost senzacionalno. Grajski kinno se ni zbal stroškov, da seznanj s to epohalno novostjo tudi naše občinstvo. Ta senzacija se predvaja od petka dalje v Grajskem kinu.

organizacije imajo s prej omenjenim človekom še račune, saj ni znal ločiti družvene lastnine od privatne. Skrbeli bomo, da se vse ozadje usodepolnih dogodkov v tovarni čim prej razišče in krivce obelodani.

KINO »METROPOL«, CELJE

10., 11. in 12. oktobra

Najnoviši Merkurjev zvočni tednik

PREMIJERA »MODERNI ČASI«

V glavni vlogi Charlie Claplin.

Najnoviša umetnina.

tekma ni vršila. In še to so dejali, da bi igralci radi igrali, pa jih vodja ne pusti. SK Kovinar še zdaj ne ve, pri čem je. Mi Gorenčevim sportnikom svetujemo, da naj stvari, ki jih imajo za sporne, urejajo rajši direktno z nasprotnimi klubi, ne pa z neraznicami po časopisu, čijega odlika je — zavijanje.

Kranj

Okrog 200 delavcev odpuščenih. Ko se je zopet začelo z obratovanjem v tekstilnih podjetjih, so podjetniki odklonili sprejem okrog 200 delavcev. Tu se vidi, koliko pri njih drži dana beseda, če zato ni prisilne obveznosti. Tembolj obsodbe vredno pa je to, da se je pri tej priliki likvidiralo tudi stare račune. Kakor izgleda, so pri tem imeli odločilno besedo razni nameščenci; glede stavke pa predvsem denuncijanti iz vrst delavstva. Kaj takega so sposobni samo ljudje, ki so brez morale in vesti, ki jih lahko dobiš za judežev groš. Kam se bodo obrnili odpuščeni delavci sedaj na zimo, to je uganka. Brezposelni delavec, ki je danes brezpraven, je ni kos rešiti. Sicer gotovi gospodje — kakor nam je znano — za posamezne odpuščene delavce že posredujejo, upamo pa, da ne v nameri, da bi iz tega kovali politični kapital. Vsi delavci, brez razlike političnega prepričanja, imajo pravico do zaslužka.

Zastoj se razburjajo. V 24. številki »Pohoda« z dne 4. septembra se je na strani 3. pod rubriko Kranj nekdo obregnol ob podpisane za nasvetom, naj opusti svoje prognoze za bodočnost. Izjavljam, da je pisec članka nekemu nasedel, ker o bodočnosti »Pohodcev« sploh ne razpravljam. Za me so oni — bili. Glede razčiščenja pojmov o internacionali pa vabim pisca, naj se oglasi pri meni in me podučji, ker v teh stvareh gotovo veliko ve... Bernard Nikolaj.

Umrla je po daljšem bolehanju žena pekarskega mojstra Marija Jereb. Pokojnica je imela dolga leta v najemu pekarno pri Pečariju. Bila je znana kot dobrosrčna žena in pridna gospodinja. Blag ji bodi spomin. Preostalim naše sožalje!

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Ribnica na Pohorju

Shod za občinske volitve liste delovnega ljudstva bo v nedeljo, dne 11. t. m. s pričetkom ob pol 9. uri v gostilni Viktorja Puhra. Volilci, pridite.

Studenci pri Mariboru

Seja občinskega odbora

se je vršila pretekli četrtek, dne 1. oktobra z obširnim dnevnim redom. S posebnim zadovoljstvom je odbor vzel na znanje ugotovitev župana, da je pretekel dveletni rok, ko se lahko okolica kratkim potem priključi mestu. V bodoče brez volje interesentov ni mogoča več priključitev občine k Mariboru in bodo Studenci še nekaj časa ostali samostojni. Brez dvoma so k temu mnogo pripomogle zadnje občinske volitve meseca marca 1936, ko je JRZ klaverno propadla. O ustanovitvi samostojne župnije se na tej seji ni razpravljalo, ker o brezobrestnem posojilu ni ne duha ne sluha, zato je šla zadeva do nadaljnjega — ad acta. Ljudsko štetje, ki ga je izvedla občina sama, je pokazalo velik porast prebivalstva v zadnjih 3 letih: od 4500 na 5020. Od teh ima občina v evidenci 200 brezposelnih, ki so največ žrtve »bege z dežele«. Žal občina Studenci do sedaj ni prejela iz banovinskega »bednostnega fonda« niti dinarja, čeprav je bilo v zadnjem času odposlanih nebroj prošelj. Javnih del bi imeli dovolj, le sredstev ni na razpolago. — Električno omrežje se bo podaljšalo v Radvanjsko cesto in Gregorčičevo ulico, ena luč se postavi tudi na meji Maribora, da bo Aleksandrova svetlejša, ravno na mestu, kjer je razsvetljava najbolj potrebna. — Ugotovilo se je, da je gradbena delavnost sedaj v jeseni zelo porastla in je trenutno 8 hiš pred dovršitvijo. Mestni gradbeni odbor zelo nasprotuje nakupom parcel v Studencih in je »zaščitni pas« velika ovira za gradnjo. Sklenilo se je vložiti protest proti stroгим predpisom regulacijskega načrta, ki se pri mestnem gradbenem uradu v Mariboru izvaja brez ozira na položaj v terenu. To najbolj prizadeva ubogo proletarca, ki si v centru mesta ne more graditi hiše, dočim bi si jo v okolici lahko, le če bi Maribor ne bil tako — ljubosumen na proletarski razmah okolice, ki se izredno širi. — Pritožbe zaradi Krekove ceste pri koroškem kolodvoru so se odklonile kot brezpredmetne za občino Studenci, kajti Krekova cesta leži na zemljišču državne železnice, ki je dolžna cesto vzdrževati. — Rešenih je bilo še nekaj pošelj za domovinstvo, nakar je bila seja po 4 urah zaključena.

S člani po Krekovi cesti bodo morali sčasoma prijadati delavci v železniško delavnico, če ne bo kmalu prišlo odrešenje v obliki temeljitega popravila. Ta cesta je železniška last in je za časa južne železnice bila v najboljšem stanju. A sedaj? Sredi ceste so kotanje, ki se napolnijo ob dežju z vodo, da nastane pravcata poplava po vsej ulici. Tudi pot ob žel. ograji je v prav slabem stanju. Edino veselje s to cesto imajo otroci, ki po lužah spuščajo ladjice. Odkod le bo prišla rešitev? Če se že železniška uprava ne zanima za ceste, pa naj jo občina vsaj posipa, ako ji to dovoljujejo predpisi; saj je ena najprometnejših cest! (Ne sme, ker je tuj svet! Op. uređ.)

Šoštanj

Taki so naši nasprotniki. Dopisniku »Delavske fronte« na njegov dopis v številu 40. z dne 3. t. m. Nerad se sicer ukvarjam s časopisi kot je »Delavska fronta«, še manj pa z njihovimi dopisniki. Ker pa se je ravno to številko »Delavske fronte« vsiljevalo delavstvu in da delavstvo ne bo napačno informirano o delovanju našega društva, moram povedati to-le:

Mislim, da se g. dopisnik vse preveč ukvarja z razpravo, kje naj bo metropola Šaleške doline. Iščete metropolo v krajih, v katere je prodrla delavska kultura, v katerih se kmet in delavec zavedata, da je po božjih in človeških postavah dano življenje in odločanje vsemu delovnemu ljudstvu in ne samo onem, ki to ljudstvo slepijo in mu mečejo pesek v oči. Ako iščete kraje, kjer se ljudstvo zaveda, da ni rojeno za hlapčevanje, potem, g. dopisnik, lahko dolečite za metropolo Šaleške doline že najmanjšo vas; povsod se ljudje prebujajo, povsod že vidijo zarjo lepše bodočnosti.

Pravite, da so v delavsko-kulturnem gibanju zastopani vsi sloji. Res je! Očividno vam ne prija ta ugotovitev. Mar mislite, da so lahko samo v vašem gibanju zastopani vsi sloji, v naših organizacijah pa naj bi po vašem mnenju imele mesta samo brezposelne pare in tisti poštenjaki, katerim rušite eksistenco? Boli vas glava, ker kljub neugodnim razmeram vedno bolj raste število ljudi, ki se zavedajo usodnosti sedanjega časa. Zavedamo se našega kulturnega dela in hočemo vzgojiti tudi one vrste, ki jih vi smatrate za izvržek človeške družbe. Trn v peti so vam tudi inteligenti. Mi pa smo veseli, da že tudi intelektualci vedo kam spadajo in da nam po svojih močeh pomagajo. Če pogledate v njihove šolske uspehe, boste videli, da so prav zadovoljivi. Verjet-

no pa povzročita materam skrb čestvo, da je danes naše delovanje povezano z nevarnimi nevarnostmi in rizikom, vključno temu, da razširjamo samo kulturo. Naša »prodajalna Engelsovih, Marxovih in Lassalovih umetnin« (knjižnica, g. dopisnik!) pa dobro uspeva. Vabim tudi vas, g. dopisnik, v našo knjižnico, saj sem prepričan, da niti ene teh knjig niste preštudirali, niti prečitali, drugače bi bilo vaše mnenje o njih popolnoma drugo.

Ker se tiče izleta na Smrekovec, moram pripomniti, da je bil prepovedan in je naša centrala (v Ljubljani, ne v Mariboru) brzojavno obvestila vse naše podružnice o prepovedi. Kljub temu se je, ne vedoč za prepoved, zbralo na Smrekovcu nad 400 (štiristo) ljudi, ki so se ob krasnem vremenu in sijajnem razpoloženju prav dobro imeli. Ubohi pa so bili vaši generali, ki so po Smrekovcu vršili špijonažo in kljub vestnemu delu niso zasledili nobenih prestopkov.

Precej nesramnosti in natočevanja si dovolite, ko omenjate, da so bile kljub temu »naše izletnice jako zadovoljne«. S temi besedami ste si dali sami pečat neizobraženstva! Nas nič ne vznemirjajo ta vaša natočevanja, ker vemo, da se naše proletarske žene same zavedajo svojega poslanstva in dolžnosti. Vi bi se pa pri pisanju svojega članka rajši spomnili božjepotnih romanj k Sv. Križu in vseh nočnih »preludijev« po svetokriških gozdovih.

Planinske Jopice TRIGLAV
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem Trgu 24

Ljubiteljem kave!

Pravilno praženje kave, je umetnost za se, katero lahko dosežemo samo z dolgoletnimi izkustvi. Postanite in ostanite moj odjemalec in poskusite enkrat mojo kavino mešanico:

Mešanica 6 1/4 kg. Din 14'—
mešanica 5 1/4 kg. Din 16'—
mešanica 4 1/4 kg. Din 18'—
mešanica 3 1/4 kg. Din 20'—
mešanica 2 1/4 kg. Din 23'—
mešanica 1 1/4 kg. Din 27'—

Na željo cenjenih odjemalcev kavo tudi meljem brezplačno za belo ali turško!

IVAN LAH
SPECERIJA — KOLONIJALE
MARIBOR
GLAVNI TRG 10 - TEL. 25-03

Torej, g. dopisnik, v zadnjem dopisu ste si ogledali razmere »doltam«. Želim vam več sreče in uspehov »gortam«!

Predsednik »Vzajemnosti«.

Litija

Vinsko trgatve priredi Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v nedeljo, dne 11. oktobra t. l. s pričetkom ob 5. uri popoldne v gostilni g. Frankota Cerarja. Ples in prosta zabava. Vstopnina 2 Din za osebo. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev delavske knjižnice. Pridite! — Odbor.

Delavski pravni svetovalec

Plačanje rentnega davka (Senovo).

Vprašanje: Nekemu znanцу sem posodil brezobrestno večji znesek, pa mi je davčna uprava kljub temu naložila plačilo rentnine in ker nisem plačal me sedaj že rubi. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Če je bilo posojilo brezobrestno, niste dolžni plačevati rentnega davka. Zoper sklep davčne uprave, s katerim vam je bila naložena rentnina, se pritožite na reklamacijski odbor pri finančni direkciji. Obenem pa prosite pri davčni upravi, da se rubež ustavi do rešitve pritožbe. Ako ste davek deloma že plačali, zahtevajte povračilo nepravilno plačanega davka, za kar morate vložiti posebno prošnjo.

Invalidnina iz Avstrije (Celje).

Vprašanje: Sem avstrijska državljanka in mi je bila lansko leto priznana invalidska renta po mojem, v svetovni vojni padlem sinu. Za rento sem prosila šele lansko leto in mi je bila priznana le za naprej. Ali morem zahtevati plačilo rente tudi za prejšnja leta od konca svetovne vojne dalje, dasi sem že zamudila rok za pritožbo zoper odlok, s katerim mi je bila priznana renta?

Odgovor: Kakega zahtevka na naknadno plačilo rente za nazaj ne bode več imeli, ker se invalidska renta vsaj pri nas priznava šele od onega dneva dalje, ko se je prijavil zahtevnik za rento pri pristojnem oblastvu in velja najbrže tudi v Avstriji sličen predpis. V ostalem ste tozadevni zahtevki izgubili že zato, ker ste zamudili rok za pritožbo.

Posledice stavke v Oplovih tvornicah v Nemčiji. V Oplovih avtomobilskih tvornicah, ki pripadajo ameriškemu koncernu General Motors, je v juliju 1936 izbruhnila stavka, ki so jo oblasti nasilno udušile. Ko so tedaj inozemski listi poročali o tej stavki, so oficialni nemški krogi hiteli zatrjevati, da so te vesti izmišljene. (Celo mi smo prejeli tak dementi, ki nam ga je sporočil nek pristaš hitlerjevske »svobode«). Laž ima kratke noge, pravi pregovor. Tako tudi to pot. Lažniki so se vjeli sami. Nemški poročevalski urad je objavil 23. septembra t. l. to-le vest: »12 delavcev iz Oplovih tvornic je tožilo pred delovnim sodiščem v Mainzu na preklic odpovedi. Delovno sodišče pa je razsodilo, da je bila takojšnja odpoved

opravičena. V duhu sedanje ureditve delovnih odnosov in zakona o redu narodnega dela ni več dovoljeno, da člani delovne družine, pozabivši na svojo odgovornost, ki jih veže napram ljudski skupnosti in podjetju, zapuste svoja delovna mesta in se neopravičeno odstranijo od dela na tekočem traku.« K temu poročilu je treba dodati, da gre tu samo za delavce, katerih oblasti v

zvezi s stavko niso zaprle in so radi tega smatrali, da se jim godi krivica. — Za take razmere, prepoved stavke, se navdušujejo pri nas fašisti vseh barv.

Tiskovni fond.

Pocnemajte! Za tiskovni fond je daroval Pretnar Lojze iz Ljubljane Din 10.— z željo, da se »Delavska Politika« čimbolj razširi. Iskrena hvala!

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih nepremočljivo sukno izdelujemo po patentu št. 7644/31.

V izložbah naših prodajaln vidite že nekaj dni stoječo vodo na suknu, iz katerega

izdelujemo

**NEPREMOČLJIVE
HUBERTUSE**

Vsakdo, kdor je pri nas enkrat kupil je postal naš stalni odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

GRAJSKI KINO V MARIBORU

Od petka 9. oktobra dalje

prinašamo senzacionalno novost, preobrat v kinoindustriji

plastični film

(Audioskopik)

ki pomeni ravno tako senzacijo, kakor je bila ob priliki prvega zvočnega filma. Vi mislite, da sedite v gledališču in vidite jasno vsako sliko v naravnih barvah, kakor na odru London, Paris, Berlin, Dunaj, Budimpešta so predvajali plastični film z velikanskim uspehom, v Beogradu je morala radi velikega navala delati red policija, v Zagrebu se je predvajal plastični film z velikanskim uspehom, v Mariboru pa ga začne predvajati **Grajski kino v petek, 9. oktobra**

Poleg plastičnega filma se predvaja še sijajna veseloigra

„VESELI ŠKOTI“

glavne vloge STAN LAUREL & OLIVER HARDY, najnovejši UFA žurnal in novi POPAY-film. Če se hočete razvedriti, oglejte si to novost, oglejte si ta spored, kajti še nikoli niste doživeli takšne senzacije in toliko smeha.

Za to pa v petek vsi v GRAJSKI KINO!

Predprodaja vstopnic

dnevno od 10. ure

dalje